

negligente, à judice assignentur: nam generaliter utroque jure prohibetur, ne creditor jus sibi dicat, vel quid ex bonis debitoris vi aut clam rapiat (*l. 13. ff. quod mel. caus.*)—2.º Petitorium, seu actio confessoria vel negatoria utilis, super causa decimarum spiritualium institui debet coram judice Ecclesiastico privativè, ex regula generali, quæ causas Ecclesiasticas solis iudicibus Ecclesiasticis attribuit (*c. 2. de judic.*) Idem dic de possessorio, cui admiscetur quæstio juris, utpote spiritualis. At possessorium super mero facto, cum temporale sit, est mixti fori; ut aliàs sæpè dictum. Hinc Parochus laicum convenire potest coram judice seculari, ut debitas decimas sibi solvat, à turbatione cesset, decimas non defraudet etc.—3.º Lata sententia super solvendis decimis, non conceditur appellatio quoad effectum suspensivum, ut executio solutionis retardetur, *cap. 23. in fin. h. t.* ibi: *appellatione remota compellas*; nisi duæ Ecclesiæ contenderent de decimis, vel Clericus reus ad potiora sua jura se revocaret; Barbos, Host. et alii.

296. Q. X. *Quæ sint pænæ defraudantium decimas?*

R. 1.º Præter peccatum mortale, jubentur excommunicari, nec absolvi citius, donec satisfaciant, nisi satisfactio esset impossibilis (*cap. 5. 21. 26. h. t. sess. 25 cap. 12. de refor.*)—2.º Carere debent sepultura sacra (*c. 49. h. t.*), cum decedant in peccato notorio.—3.º Religiosi non solventes decimas, vel alios solvere prohibentes, si moniti intra bimestre non solvant, suspendendi sunt ab officiis et administrationibus; si verò his careant, excommunicari debent, donec satisfaciant (*Clem. 4. h. t.*)

297. Q. XI. *Quid juris circa primitias et oblationes?*

R. 1.º *Primitiæ*, quæ sunt primi fructus ex agris et animalibus, in lege nova solo jure Ecclesiastico præceptæ sunt, et pro quadragesima vel sexagesima parte determinatæ *c. 4. h. t.*, ad imitationem legis veteris, quæ præcipiebat dari Sacerdotibus primitias et primogenita (*Exod. 23. v. 43 n. 18.*) Hodie in plerisque locis primitiæ abrogatæ sunt: sicubi tamen vigent, observari debent.—2.º *Oblationes* propriè tales sunt illa dona, quæ fideles, sive per se, sive per diaconum ad altare offerunt. De his nullum extat præceptum Ecclesiasticum, ut fiant, v. g., diebus dominicis et festivis solemnibus, nisi indigentia ministrorum et consuetudo tale jus induxerit; nam oblationes istæ ex natura sua sunt spontaneæ juxta illud: *ab omni homine, qui ultroneus est, accipietis* (*Exod. 25. v. 2.*) Porrò oblationes intra fines Parochiæ factæ, sive in Ecclesiis, sive ad imagines, de jure comm. pertinent ad Parochum (*arg. c. 9. de his, quæ à Prælo, c. 10. de præscr.*), nisi aliud de mente offerentium constet, v. g. ut oblatio cedat ad certum usum Ecclesiæ, Sacerdoti celebranti; maximè neo-mystæ, et generaliter, quidquid in Ecclesiis Regularium offertur, eis cedit (*arg. c. 4. de stat. Monach.*), cum hæc sit intentio offerentium: Abb., Fagn., Reiff. et alii: vide S. D. 2. 2. q. 86. ar. 1.

Connexio præcedentium et consequentium.

Hactenus de Clero sæculari, ejusque juribus et obligationibus: nunc à *seq. tit. usque ad tit. 38.* agendum erit de Clero regulari; licet quæpiam inserantur etiam Clericis et laicis communia.

TITULUS XXXI.

DE REGULARIBUS ET TRANSEUNTIBUS AD RELIGIONEM. *

298. *Nota I. Religionem* hic non accipi pro virtute morali, qua Deum colimus ob summam ejus excellentiam; nec pro communitate omnium fidelium, quo sensu dicitur Religio Christiana; sed pro certo statu in Ecclesia erecto. Quo sensu *Religio*, seu ordo religiosus est: status ab Ecclesia approbatus, in quo fideles per stabilem vivendi modum, editis votis paupertatis, castitatis et obedientiæ, tendunt ad perfectionem divinæ charitatis: ita in re comm. Ex qua definitione colliges omnia substantia lia requisita status religiosi.—Porrò hic status originem habet ex jure divino, seu institutione Christi, qui in Evangelio posuit tria consilia, Matth. 9. Et quidem, castitatis, v. 12: *Sunt eunuchi, quise ipsos castraverunt propter regnum cælorum*; paupertatis et obedientiæ, v. 21: *Vade et vende omnia, et sequere me*; et Matth. 16: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum* etc. Atque ita quoad substantiam hujusmodi status est juris divini, cujus primi professores erant Apostoli, Matth. 19: *Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te.* At quoad determinationem et particularem vivendi modum est juris Ecclesiastici, cum pendeat ab approbatione Ecclesiæ, quam præstare olim poterant Episcopi; hodie solus Papa, saltèm a temporibus Innocentii III et consequentium Pontificum, ut continua praxis probat, et decretum Concil. Gener. Lugdunensis sub Gregorio X. *cap. un. de religio. domib. in 6.* et *c. un. de voto, eod.*

Nota II. Ad substantiam status religiosi requiri tria vota antedicta (*c. 6. de stat. monach.*), non tamen necessariò solemnia, sed saltèm simplicia, quibus quia Deo et Religioni se devovet ex fine tendendi ad perfectionem charitatis. Ità hodie certa sententia, quam definivit Gregor. XIII. Const. incip. *Ascendente Domino*, declarans scholasticos Societatis Jesu, et coadjutores non formatos, esse verè et propriè religiosos; licet tantùm tria simplicia vota emisissent. An verò professio per vota solemnia intrinsecè quoad speciem, vel quoad modum differat à professione

*—Agitur de hac materia in Sexto, Clementinis, et Extrav. Com. h. t.—In Decreto Can. 2. et seq. 1. q. 2. et 18. q. 1. 2. et 19. q. 1. 2. 3. et 20. q. 1. 2. 3. 5. et 27. q. 1. 2.—In Trid. S. 15. de Regular. per tot. et S. 6. c. 3. S. 14. c. 10, 11. et S. 7. c. 14. de refor.—Nov. 5. et 123.

per vota simplicia, an verò solum extrinsecè penes solemnitates ab Ecclesia inductas, Theologis discutiendum relinquo, cum quibus in theologia steti pro differentia intrinseca.—Vide *resolut. Can. h. t. resol. 3.*, ubi sententiam istam theoreticam probo. Pro praxi nota, quòd vota simplicia Societatis Jesu hoc ipso resolvantur, cum quis ex ea dimittatur; Vasquez, et alii DD. Societ. Jesu.

Nota III. Tria esse genera vitæ religiosæ, scilicet: *Contemplativa*, quæ ex primario fine ordinatur ad contemplationem rerum cælestium, ut sunt Ordines monastici SS. Basilii, Benedicti, Brunonis etc. *Activa*, quæ ex primario fine ordinatur ad exteriora opera charitatis erga proximum; ut in Ordinibus militaribus, hospitalariis, Redemptionis captivorum etc. *Mixta* ex utraque, quæ contemplationem suam ordinat ad docendum et prædicandum: qualem habent ordines S. Agustini, Mendicantes, Societas Jesu, et Scholarum Piarum etc. Ex his *Mixta*, utpotè Episcopis propria, de se est perfectior; tum sequitur *contemplativa*, et *activa*.—Regulæ autem communiter quatuor numerantur: SS. *Basilii, Agustini, Benedicti, et Francisci*, quibus multæ Religiones, additis suis statutis, utuntur: aliqua tamen nullam ex his regulis sequuntur, sed suas peculiare Constitutiones à Sede Apostol. approbatas habent, ut Religio Carthusianorum, Minimorum S. Francisci de Paula, Societatis Jesu, Scholarum Piarum.

Præterea Ordines alii sunt *Canonicæ*, ut Canonici S. August. et Præmonstratenses; alii *Clericales*, ut S. Cajetani, Clerici de Somascha, Societatis Jesu, Scholarum Piarum etc.; alii *Monastici*, ut SS. Benedicti, Basilii etc.; alii *mendicantes*, ut SS. Dominici, Francisci, Carmelitæ, Augustiniani etc., de quarum præcedentia hic non disputo. Plura de his vide in scriptoribus, præsertim regularibus, qui ex professio scribunt de statu religioso; et præ ceteris S. D. 2. à q. 179 usque ad *finem*. Resolvam magis præcipuas quæstiones ad praxim facientes.

§. I.

De Novitiis.

299. Q. I. *Qui possint amplecti statum religiosum?*

R. Regulariter omnes Christiani, qui specialiter non prohibentur; nam Religio, cum sit de meliori bono, cuius est permissa. Prohibentur autem:—1.º Infantes, furiosi, amentes (c. 15. h. t.), quia se obligare non possunt defectu iudicii.—2.º Episcopi confirmati; nisi per Papam à vinculo suæ Ecclesiæ absolvantur (c. 18. h. t. cap. 2. de *translat. cap. 10. ante fin. de renunt.*)—3.º Coniuges post consummatum matrimonium; nisi de mutuo consensu; vel nisi justum et perpetuum divortium adesset: quo casu innocens ingredi potest Religionem (c. 3. et 12. de *convers. conjug.*)—4.º In præiudicium tertii servus sine licentia domini: liberi, quorum opera in-

digent parentes in extrema vel gravi necessitate, et econtrà parentes, quorum educatione et subsidio indigent liberi: debitor antequam creditoribus satisfaciat, nam Religio ita est permissa, ne tertio sit præiudiciosa; sublato autem tali impedimento, liberum est Religionem ingredi.—5.º Ratiociniis publicis aut privatis obnoxii, donec ea reddant, Const. Sixti V. incip. *Cum de omnibus*.—6.º Criminosi, quibus debetur gravis pœna, ut treremium, mutilationis, vel capitis, *ibid.*—Cetera impedimentarecipiendorum ex eujusvis Religionis statutis attendenda erunt.

300. Q. II. *An novitiatus, seu probatio necessariò præmitti debeat professioni religiosæ?*

R. De jure novo affirmativè (Trid. sess. 23. cap. 13. de *Regular.*) Et quidem:—1.º Probatio ista debet esse unius anni completi mathematicè de momento ad momentum, ut hodie communis docet; quia Trid. loc. cit. expresse dicit: *qui minori tempore quàm per annum etc.*; si autem etiam unum momentum deesset, jam esset tempus minus, quàm unius anni.—2.º Annus probationis debet esse continuus et non interruptus: ita comm. DD.; quia jura designantia annum probationi, cum non distinguant, intelligunt tempus continuum cum et ista continuatio sit una ex majoribus difficultatibus. Porrò ex recepta sententia tunc censetur annus probationis interruptus, dum novitius cum vel sine veste exit ex novitiatu cum animo deliberato deserendi Religionem; etsi facti pœnitens statim revertatur. Econtrà, si Superior dimissionis causa novitium vestiret vestibus secularibus, et ante actualem dimissionem mentem mutaret, non censeretur tempus interruptum, quia dimissio non est facta cum effectu. Item, si quis explevit tempus probationis, et ante professionem egressus vel ejectus est, sine nova probatione admitti potest ad professionem, dummodò notabilis mutatio non sit interposita: ita sæpius declaravit S. Congr. teste Fagn. c. *fin. n. 52. qui Clerici, vel nov.* Similiter, qui ob defectum ætatis invalidè professus est, non obligatur repetere novitiatum; sed si in proposito manet, adveniente ætate legitima, profiteri poterit. Secus, si probatio ferè totius anni præcessisset, et ultima die interrupta fuisset, repeti deberet ad effectum professionis.—3.º Probatio faciendâ est in habitu religioso, Trid. loc. cit. ibi: *post susceptum habitum*: nam et iste numeratur inter majores Religionis difficultates à novitio superandas.—Nec obstat *Can. vn. d. 53. et Can. 23. de 34.*; nam Canones isti loquuntur, non de habitu seculari proprio, sed de habitu novitiorum distincto ab habitu professorum; et si quid contrarium indicant, derogatum est eis per jura recentiora.—4.º Probatio regulariter faciendâ est in domo religiosa, seu novitiatu, c. 1. h. t. in 6. ibi: *quòd si per totum sequentem annum in monasterio permanserit*: secus nec Religio novitium, nec novitius Religionem experiri posset. Si tamen novitius de licentia legitimi Superioris per aliquam anni partem abesset, id non officeret probationi; quia absens ex licentia fingitur esse præsens. Sic novitio non obstat, etsi suscepto habitu per potiore anni partem in lecto æger decumbat; cum per ipsum non stet, quominus austeritates Religionis experiatur.

Hæc ita de jure communi: nam de jure speciali Societas Jesu et Scho-

larum Piarum Religio habent biennium pro novitiatu: quia verò apud hos non ponitur in Constitutionibus clausula irritatoria, ideo valida foret professio, si expleto uno anno probationis, novitius et Religio spontè in illam consentirent. Item Soc. Jesu id speciale habet, quòd novitii ejus in habitu seculari, et extra domum religiosam novitiatum peragere valeant. Ordines militares, cùm in decreto Trident. non comprehendantur, sua specialia statuta observant. Commendatarii verò, qui sunt capita Ordinum, intra semestre ad professionem talis Ordinis obligantur; secùs commenda privantur (Trid. sess. 25. c. 21. de Regular.)

301. Q. III. *Quid juris circa dispositionem bonorum à novitiis faciendam?*

R. 1.º Observandum esse novum jus Trid. sess. 25. cap. 16. de Regg. ubi ita statuit: «Nulla quoque renuntiatio aut obligatio antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ piæ valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii, fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiamsi cum hujus favoris expressa renuntiatione, etiam jurata, sit irrita et nullius effectus.» Ratio hujus decreti fuit, ne, alienatis bonis, novitio impediretur libertas exeundi, et defectu sustentationis imponeretur invito necessitas profitendi. Et cùm sola Societas Jesu in dicto decreto excipiatur, sequitur alios omnes Religiosos sub illo comprehendì; licèt illa solemnitas, ut renuntiatio ista fiat coràm Episcopo, vel ejus Vicario, seu de eorum licentia, in multis locis abrogata sit.

2.º In decreto Trident. non comprehenduntur testamenta et aliæ ultimæ voluntates, quas novitius ante, vel in novitiatu quandocumque fecit, cùm ad placitum ejus revocari possint; neque contractus onerosi, quibus non plus datur, quàm accipitur; nec modicæ elemosinæ; sed solæ donationes aut renuntiationes, quibus patrimonium novitii notabiliter minuitur. Quòd ipsum dic de renuntiatione beneficii: cùm enim Trid. indistinctè dicat *nulla renunciatio valeat*, sequitur nec valere renuntiationem beneficii, nisi forma Tridentini observetur, ut pluries decidit S. Rota, et declaravit S. Congregat. Concilii, licèt forsàn S. Pius de hoc dubitaverit.—Nec officit, quòd renuntiatio beneficii debeat esse absoluta: nam non obest ei conditio, quæ de jure inest, sicut ista Tridentini: *nisi secuta professione*.

3.º Renuntiatio bonorum legitimè facta subsistit, nec revocari pro placito potest à novitio; aliàs frustra istæ solemnitates adhiberentur. Perfectè autem confirmatur, secuta professione valida, vel invalida quidem, sed deinde legitimè ratificata; nam hoc modo conditio Tridentini purificatur, nisi professio fuisset invalida defectu ætatis, quia tunc renuntiatio fieret ante, non verò intra duos menses proximos ante professionem. Econtra corrumpit ista renuntiatio vel donatio, si professio, quoad effectum non sequatur, cùm conditio deficiat: quo casu novitio omnia sua bona libera manent. Et si, v. g. monasterio, vel alteri, quoad custodiam tradita sunt, eidem integrè restitui debent (Trid. *ibid.*) Societas tamen Jesu

non tenetur ea restituere, quæ novitius secundo anno probationis, vel post emissam vota biennii ei donavit, etsi professio solemnis non sequatur; nisi æquitas egeno donatori aliquid restituendum suadeat. Ità DD. S. J. ex suis Constitut.; oppositum tamen docet Vinc. Petra.

4.º Dispositio per actum inter vivos probabiliter corrumpit, si novitius moriatur ante emissam professionem: ità communior. Nam tali casu deficit conditio secutæ professionis. Opposita sententia, quam docent Suar., Engl. et alii magna nititur probabilitate, quia ex mente Trid. irritatio ista concepta est pro casu, quo novitius vult vel potest liberè exire, ne propterea ab exitu impediatur: quæ ratio cessat in casu, quo quis post talem dispositionem moritur. Unde sub illa conditione—*nisi professione secuta*—rectè intelligitur velut de jure inexistens altera conditio: *nisi morte secuta*. Hac secunda sententia stante, novitius donationem priùs legitimè factam revocare non potest, nec de bonis ità dispositis ante mortem testari; quod tamen potest juxta fundamentum prioris sententiæ; secùs, si de talibus per ultimam voluntatem non disponat, bona devolvuntur ad hæredes ab intestato.

5.º Renuntiatio et dispositio de bonis, quam quis fecit ut candidatus Religionis, sive extra, sive intra monasterium ante susceptum habitum, non continetur sub decreto Concilii; ac proinde mero jure subsistit: ità Menoch., Garz., Petra, Schmier et alii contra Navar., Flam., Lessium. Reiff. etc. Nam Trident. *loc. cit.* loquitur de renuntiationibus, quas facit novitius: tum quia *cap. 15* præcedens continuatur cum *seq. cap. 16* per verba: *nulla quoque*; tum quia sermo ibi est de illis, qui ante professionem egredi possunt, quales utique sunt novitii; atqui candidatus ante susceptum habitum non est novitius propriè et cum effectu; ergò dispositio illius ante facta non continetur sub decreto Concilii. Et pro hac sententia dicitur constanter stitisse S. Congr. præsertim in Romana 1612 die 22. Jan. teste Petra, Donato, Sanchez, Fagn.

Dices: Decretum Tridentini est favorabile, et eadem militat ratio pro renuntiationibus candidati et novitii, ut salvis suis bonis, liberum habeat egressum; ergò talis renuntiatio comprehensivè stat sub decreto Trid., præsertim cùm proximè accingendus pro accincto habeatur (*lib. 43. ff. de testam. milit.*)—R. Decretum istud, utpotè exorbitans et correctorium juris naturalis et positivi, est odiosum et strictæ interpretationis; adeòque ad casum candidati disponentis non expressum non debet extendi etsi forsàn esset similis ratio, cùm tamen sit diversa. Nam ante novitiatum rarissimè fiunt tales renuntiationes; frequenter verò in novitiatu, et sæpe in favorem Religionis. Neque tali modo libertas novitii restringitur: quia egredienti datur in integrum restitutio, etiam majori, ex clausula generali *l. 1. in fin. ff. ex quib. caus. major. ibi: si qua alia mihi justa causa esse videbitur etc.* Ceterum donationes causa ingressus religiosi factæ non substant solemnitatibus civilibus, per *Nov. 5. c. 5* et ità sæpe decidit Rota.

6.º Dispositio per ultimam voluntatem à novitio facta, v. g. per testamentum aut codicillum, omni jure subsistit; etsi novitius moriatur ante professionem. Unde, si quid judicavit pro anima sua in favorem mo-

nasterii, id ex bonis illius integrè extradendum est monasterio: nam talis dispositio nullo jure irritatur, modò debitis solemnitatibus sit subnixæ. Sufficiunt autem ad testamentum novitii solemnitates juris Can. ex communi DD. et recepta praxi: secùs si testamentum in seculo fiat, necessariae erunt solemnitates civiles secundùm leges loci.

7.º Circa executionem voluntatis novitii observantur seqq.:—I. Si novitius disposuit per actum inter vivos, res donatæ non traduntur donatario, aut cessionario ante professionem, etiam quoad dominium revocabile, cùm ex decreto Trid. donatio nullum sortiatur effectum, nisi secuta professione. Possessio tamen custodiæ causa tradi potest donatario, quod Trid. supponit; dum abeuntibus ante professionem omnia eorum bona restitui jubet. At secuta professione, statim faciendæ est executio dispositorum, cùm donatio absoluta et perfecta evadat.—II. Si novitius per actum ultimæ voluntatis disposuit de bonis actu suo dominio subjectis, secuta professione, statim faciendæ est executio quoad ea, quæ pro monasterio judicavit, cùm statim jus ad monasterium devolvatur (*Auth. si qua mulier C. de SS. Eccles.*); cetera verò bona, saltèm in Religionibus dominii capacibus, theoricè loquendo, primò post mortem naturalem professi deferenda essent hæredibus et legatariis extraneis, et interim in dominio monasterii conservanda: nam ultima voluntas non est efficax ante mortem naturalem testantis. *Excipe*, nisi novitius expressè cavisset, ut voluntas sua statim post professionem effectum sortiretur; vel nisi esset alia loci consuetudo. Legitima verò, cùm vim alimentorum habeat, statim post professionem tradenda videtur, uti et dos uxori. Quòd si pater de bonis suis ante professionem non disposuit, omnia bona, excepta legitima liberorum, devolvuntur ad monasterium (*Auth. ingressi, et si qua mulier C. de SS. Eccles.*); de æquitate autem professus cum licentia Prælati; de bonis istis inter liberos disponere poterit; dummodò monasterio partem virilem relinquat (*cit. Auth. si qua mulier.*), quæ saltèm tacitè approbatur ab Ecclesia. Quomodo feuda, emphyteuses et fideicommissa devolvantur ad monasterium, suis locis dictum fuit.—III. Dispositio novitii circa legitimam, et aliam successionem à patre, matre vel consanguineis obventuram, ità demum valet, si Religiosus supervivat parentibus vel consanguineis: ità comm. Nam præmortuo nulla debetur successio, nec legitima ante mortem parentum (*lib. 1. §. 21. ff. de coll. bon.*)—Neque locum hic habet jus repræsentationis, seu fictio, quasi monasterium repræsentaret monachum in se viventem, sicut filii repræsentant Patrem; quia fictio ista à nullo jure exprimitur. Si tamen cum parentibus facta est transactio super jure legitimæ, observanda erit, etsi religiosus præmoriatur parentibus.—IV. Si Pater habuit usumfructum in bonis adventitiis filii, et vel Pater, vel filius Religionem professus est, ususfructus videtur dividendus inter eos. Ità inter duas extremas media docet sententia, ex *l. 6. §. 3. C. de bonis quæ liber.*, ubi patri filium emancipanti medietas ususfructus attribuitur; sed in dato casu filius ipso facto emancipatur, quia, sive pater, sive filius profiteatur, patria potestas solvitur: et quidem ex parte patris, quia is constitutus in potestate Prælati alium in potestate

habere nequit: ex parte verò filii, quia is constitutus sub obedientia Prælati, totaliter eximitur ab obedientia patris in seculo remanentis; ergò. Quia verò in hoc puncto jura obscura sunt, optimum erit ad amicabilem compositionem, vel consuetudinem loci recurrere: vide Engl. à n. 44.

302. Q. IV. *An novitius, absque causa gravi et licentia Prælati, liberè et licitè redire possit ad sæculum?*

R. Affirmativè (*c. 23. h. t. c. 1. eod. in 6.*); nam per se nullum est præceptum de perseverando in statu religioso: per accidens verò talis exitus potest esse illicitus: ut si novitius ex odio vel alia prava passione egrediat; vel prævideat se rediturum ad occasiones peccandi; vel si emisit votum de perseverando: quo sensu procedit *cap. 20 et 23. h. t. et cap. 2. eod. in 6.* Si autem in ipsa Religione experiatur difficultates valde graves, antea non prævisas, ità ut eis ferendis moraliter non sit par, non obligatur tali voto ad perseverandum: tum quia votum hoc non fuit conceptum pro statu tam gravi et importabili: tum quia materia voti reddi moraliter impossibilis, et cons. subducitur ab obligatione naturali—Jam si novitius exeat, omnia sua bona sub pœna anathematis ei restituenda sunt; et Episcopus per censuras Ecclesiasticas ea reddere recusantes compellere potest.

Vestis autem regularis poprii novitii pecuniis confecta, ex decreto Cong. Conc. *In dubio restitutionis vestis* (28. Sept. 1686.), non est ei restituenda, sed ejus valor juxtà præcisum tempus vestitionis.

Neque novitius egressus regulariter tenetur solvere victum pro eo tempore, quo in novitiatu fuit; præsertim si per hoc libertas exeundi ei minueretur: Trid. *Sess. 25. c. 16. de regul.*, ubi tamen admittit pro victo et vestitu novitii aliquid recipi posse. At si quis ficto animo ingrederetur Religionem, is tanquam dolosus deceptor, teneretur monasterio omnes expensas refundere.

303. Q. V. *Quæ onera et favores sint novitiorum?*

R. 1.º Novitius, licèt regulæ non subdatur, sicut professi, tamen subest potestati Prælati: non exempti quidem, quantum Episcopus permiserit; exempti verò plenè quoad jurisdictionem quasi-Episcopalem: Laym., Cordub., Engl., Schmier et alii communiùs. Nam, ne dicamus novitios vagis annumerari, necesse est eos subjici jurisdictioni Prælati, præsertim exempti; cùm tempore novitiatus à jurisdictione sui ordinarii judicis subtracti sint; ergò. Unde Prælatus potest novitiis justa præcepta imponere, etiam sub censura, delinquentes punire, excommunicare, suspendere, casus reservare etc.; et licèt novitii non obediendo, non peccent contra obedientiam religiosam, quam necdum voverunt, peccant tamen contra jurisdictionem Prælati, sicut alii subditi non obediendo suo legitimo judici.

2.º Favores novitiorum complures sunt:—I. Gaudent privilegiis et indulgentiis suæ Religionis.—II. Privilegio fori et Canonis.—III. Possunt à Prælato Ordinis absolvi à reservatis, dispensari in votis aliisque, sed juxta tenorem privilegiorum.—IV. Fructus grossos ex beneficio percipiunt.—V. Habent jus quæsitum ex receptione in novitiatum, ut sine justa causa dimitti non possint. Hinc capitularis in dubio, an novitius sit idoneus ad